

Martien Vromans

Fokkerij is een grote passie van Martien Vromans, zijn drie limousinstieren zijn elk heel verschillend. Daarnaast gebruikt hij ki voor de twintig procent beste koeien.

Hoofdtak: **kwekerij (buxus, taxus, coniferen)**

Ras: **limousin**

Aantal stuks: **100**

Aantal hectare: **21 (exclusief kwekerij)**

Buxuskweker Martien Vromans: 'Consument heeft behoefte om het verhaal achter het vlees te zien'

Limousins op zichtlocatie

Net buiten de bebouwing van Tilburg grazen de limousins van Martien Vromans. Op een zichtlocatie, omdat de gemeente graag koeien in het buitengebied wil. Het vlees van de koeien verkoopt Vromans zelf, via vleespakketten.

tekst **Ivonne Stienezen**

De honderd limousins van Martien (33) en zijn vader Ad Vromans (67) lopen in verschillende kuddes in het buitengebied van Tilburg. Eén van die kuddes loopt op een zichtlocatie. 'De gemeente wilde graag meer koeien zichtbaar in de wei. Ze hebben ons aangeboden grond te ruilen, zodat wij onze dieren in een weiland langs de openbare weg kunnen laten grazen.' Inmiddels is op die plek een groep koeien met zogende kalveren te vinden. Ook heeft Vromans een kikkerpoel aangelegd en komen er nog picknickbanken te staan met een informatiebord over het bedrijf. 'Je hebt de gemeente altijd no-

dig, je kunt beter meedenken dan tegenwerken.' Vromans is op dit moment met de gemeente in gesprek over het beheer van een ecologische verbindingzone. De hoofdtak van het bedrijf van Vromans is een kwekerij voor buxus, taxus en coniferen. De koeien zijn Martiens passie, die hij heeft meegekregen in zijn jeugd. 'Mijn vader had een bedrijf met vleesvarkens en melkvee. Vanwege de aanleg van een nieuwe weg moesten we daar weg. Door een ruil met de gemeente konden we hier beginnen, waar we de kwekerij van de grond af hebben opgebouwd.' De eerste limousinkalfjes waren er al voordat de verhuizing rond was.

Van de kalfjes die nu worden geboren, gaan de stiertjes na het spenen naar een mester. De vrouwelijke dieren kalven in principe minstens één keer. De dieren waarmee Vromans niet verder wil fokken, gaan daarna naar de slacht.

Kijkje in de stal

Vromans vermarkt al het vlees van zijn dieren zelf, via vleespakketten. 'We hebben een vrij grote vasteklantenkring. Als we voldoende bestellingen hebben, gaat er een dier naar de slager, meestal eens per zes weken. We werken samen met een kleine slager die vooral voor zijn eigen winkel slacht. Deze slager is gewend

De vrouwelijke dieren kalven minstens één keer af voor ze naar de slacht gaan

om direct voor de consument te werken, dat merken we ook aan reacties van klanten. “Het is hetzelfde als in de winkel” horen we vaak.’

‘We merken dat mensen meer en meer de behoefte hebben om het verhaal te kennen achter het eten dat op hun bord ligt’, merkt Vromans. ‘Daarom laten we klanten ook graag een kijkje in de stal nemen, dan willen mensen best wat meer betalen. Niet dat ons vlees duurder is, maar zo’n vleespakket van vijftien kilo is toch een aardig bedrag ineens.’

Een deel van de vleespakketten verkoopt hij via twee boerderijwinkels. ‘Zij verkopen ook de hachee die we maken van de goedkopere vleesdelen, dat loopt erg goed. Die goedkopere delen houden we over van de luxe vleespakketten. We merken dat daar toch veel vraag naar is.’

Passie voor fokkerij

Bespiering is voor Vromans natuurlijk een belangrijk fokdoel. ‘Daarnaast selecteren we vooral op beenwerk en karakter. Vooral wat betreft karakter zijn we streng, zelfs de mooiste fokkoe gaat weg als het karakter niet goed is, van zo’n koe wil ik geen nakomelingen.’

Vromans kiest zijn fokstieren heel bewust uit in binnen- en buitenland. Hij wil graag vooruitkomen met de fokkerij. Hij heeft drie heel verschillende stieren, om met elke koe een goede combinatie te kunnen maken. Daarnaast insemineert hij ongeveer twintig procent van zijn beste koeien via ki, voor de ultieme combinatie. ‘Beberzoon Extra RJ groeit enorm goed op een sober rantsoen, die komt zelfs goed bespierd uit de wei. De

nakomelingen van deze stier doen het buitengewoon goed op natuurgebieden.’ De tweede stier van Vromans is Flambo, met als vader Ciceron, die is gefokt door de gebroeders Pimpin. Hij is met 1,70 meter de grootste limousinstier in Nederland. ‘Zijn nakomelingen moet je juist goed voeren, anders blijft de bespiering achter’, aldus Vromans. De derde stier is Senateurzoon Valseur, een oude Franse fokstier die zorgt voor flinke jeugdgroei. Hij woog zelf al 717 kilo op een leeftijd van 400 dagen. ‘Ik heb nog geen nakomelingen van deze stier, er zijn nu wel een paar koeien drachtig van hem. Maar ik heb goede nakomelingen van hem gezien op andere bedrijven.’ Vromans heeft ook de nodige rietjes van deze stier ingevoren. ‘Daarom is hij nu te koop’, lacht hij. ‘Je maakt bij de fokkerij gerichte keuzes, omdat je bepaalde verwachtingen hebt van een combinatie. Het is mooi om te zien of die uitkomen’, zo legt Vromans zijn passie voor fokkerij uit.

Engels stamboek

Om zo veel mogelijk fokkerijgegevens te krijgen, neemt Vromans deel aan een pilotproject waarbij acht Nederlandse limousinfokkers hun dieren laten registreren in het Engelse stamboek. ‘We doen mee aan hun weegprogramma’, legt Vromans uit. ‘Onze dieren blijven ook gewoon in het Nederlandse stamboek geregistreerd. Maar in Engeland worden veel meer gegevens geregistreerd en er zijn veel meer afstammingsgegevens bekend, ook omdat limousin daar echt een groot ras is. In Nederland zijn we toch vooral hobbymatig bezig en wordt te vaak een

stier uit het mesthok gehaald om mee te fokken.’ Vromans hoopt dat deze deelname ook betekent dat hij fokdieren in Engeland kan verkopen. ‘Daar krijg je namelijk goede prijzen voor stieren van anderhalf jaar.’

Goede stalment

‘Limousins groeien langzaam, maar ze doen het goed op een schraal rantsoen’, stelt Vromans. In de winter krijgen zijn dieren mais, hooi en kuilgras, aangevuld met mineralen. ‘Daar doen ze het prima op.’ Alleen de jonge kalfjes krijgen brok, via een gedeelte in de stal waar alleen de jongste dieren kunnen komen. ‘We spenen ze op een leeftijd van negen maanden en tot een leeftijd van anderhalf jaar voeren we ze behoorlijk goed. Jeugdgroei heb je maar één keer, dus daar moet je goed gebruik van maken.’

Vromans streeft ernaar om de koeien op stal te laten kalven. ‘Dan heb je gewoon meer overzicht en kun je makkelijker ingrijpen als er iets misgaat. Niet dat dat vaak nodig is, want limousins kalven gemakkelijk.’

Vanaf half maart gaat het vee naar buiten, als het weer meezit. Koeien die nog niet hebben gekalfd, blijven dan nog even binnen. Tot eind oktober blijven de dieren dag en nacht buiten. In de winterperiode staat het gros van het koppel in de potstal, een klein deel staat nog in een roosterstal, totdat de bouwplannen voor het verlengen van de potstal gerealiseerd zijn. ‘Een extra voordeel van de potstal is de stalment; die gebruiken we op de kwekerij, daar kun je geen kunstment tegen strooien.’ |

